

Bank BPH S.A.

Sprawozdanie Niezależnego Biegłego Rewidenta z Badania

Rok obrotowy kończący się

31 grudnia 2017 r.

**SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO
REWIDENTA Z BADANIA**

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa, Polska
Tel. +48 (22) 528 11 00
Faks +48 (22) 528 10 09
kpmg@kpmg.pl

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA („SPRAWOZDANIE Z BADANIA”)

Dla Walnego Zgromadzenia Banku BPH S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego Banku BPH S.A. z siedzibą w Gdańsku przy ul. Plk. Pałubickiego 2 („Bank”), na które składa się sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2017 r., rachunek zysków i strat, sprawozdanie z całkowitych dochodów, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym oraz sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia oraz informacje dodatkowe, zawierające opis istotnych zasad rachunkowości oraz noty do rocznego sprawozdania finansowego („sprawozdanie finansowe”).

Odpowiedzialność Zarządu oraz Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”) oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa. Zarząd Banku jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego niekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”), Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w tej ustawie.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym. Nasze badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089) („ustawa o biegłych rewidentach”),
- Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania, przyjętych uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. („KSRF”), oraz

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) („rozporządzenie UE”); oraz
- innych obowiązujących przepisów prawa.

Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi regulacjami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że każde z osobna lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia, powstałego na skutek oszustwa jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ ryzyko oszustwa może obejmować zmywy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub ominięcie systemu kontroli wewnętrznej.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Banku, ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Banku, obecnie lub w przyszłości.

Nasze badanie polegało na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnego zniekształcenia w sprawozdaniu finansowym spowodowanego oszustwem lub błędem. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem sprawozdania finansowego, przedstawiającego rzetelny i jasny obraz, w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w Banku. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanej polityki rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia

W trakcie przeprowadzonego badania zidentyfikowaliśmy poniżej opisane najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia („kluczowe sprawy badania”), w tym spowodowanego oszustwem oraz opracowaliśmy stosowne procedury badania dotyczące tych spraw. Do kluczowych spraw badania odnosimy się w kontekście naszego badania sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu naszej opinii na jego temat i nie wyrażamy osobnej opinii o tych sprawach.

Utrata wartości należności od klientów

Wartość bilansowa należności od klientów wyniosła 11 752 mln zł na dzień 31 grudnia 2017 r., w porównaniu do 14 515 mln zł na dzień 31 grudnia 2016 r. Wartość księgową odpisów z tytułu utraty wartości należności od klientów wyniosła 481 mln zł na dzień 31 grudnia 2017 r., w porównaniu do 594 mln zł na dzień 31 grudnia 2016 r. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości wyniósł +41 mln zł w 2017 r., w porównaniu do -8 mln zł w 2016 r.

Ujawnienia odnośnie tych pozycji znajdują się w sprawozdaniu finansowym w nocie 12 „Należności od klientów”, nocie 2 „Odpisy z tytułu utraty wartości”, nocie 13 „Odpisy z tytułu utraty wartości należności”, nocie 36.4 „Zarządzanie ryzykiem. Ryzyko kredytowe”.

Kluczowa sprawa badania

Należności od klientów wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Odpisy z tytułu utraty wartości stanowią najlepszy szacunek poniesionych strat kredytowych w odniesieniu do należności od klientów na dzień bilansowy.

Obszar ten uznaliśmy za kluczową sprawę badania, ponieważ, biorąc pod uwagę wielkość portfela kredytowego, wartość odpisów z tytułu utraty wartości należności od klientów ma istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, wiąże się z dokonywaniem istotnego szacunku związanego z wysoką niepewnością oraz wymaga od Zarządu zastosowania znaczącego osądu. W szczególności:

- W odniesieniu do kredytów ocenianych grupowo, występuje ryzyko przyjęcia niewłaściwych modeli statystycznych, danych wejściowych oraz kluczowych założeń do wyznaczenia parametrów ryzyka, które mogą nie odzwierciedlać rzeczywistego poziomu strat kredytowych poniesionych na dzień bilansowy. Ponadto występuje ryzyko błędów w procesie kalkulacji odpisów;
- W przypadku kredytów ocenianych indywidualnie znajdujących się w portfelu bez rozpoznanej utraty wartości, występuje ryzyko nieterminowej identyfikacji przesłanek utraty wartości, co wymaga zastosowania znaczącego osądu, a tym samym błędnej wyceny kredytów i innych należności udzielonych klientom w sprawozdaniu finansowym;
- W odniesieniu do kredytów ocenianych indywidualnie, znajdujących się w kategorii z rozpoznaną utratą wartości, występuje ryzyko przyjęcia niewłaściwych założeń w

Nasze procedury

Nasze procedury badania obejmowały między innymi:

- Krytyczną ocenę zaprojektowania i wdrożenia procesu oraz kluczowych kontroli wewnętrznych w procesie identyfikacji przesłanek utraty wartości oraz szacowania odpisów aktualizujących, jak i testowanie efektywności tych kontroli;
- Krytyczną analizę metodyki szacowania parametrów ryzyka oraz odpisów z tytułu utraty wartości zarówno metodą indywidualną, jak i grupową pod kątem zgodności z wymogami odpowiednich międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej, jak i najlepszą praktyką rynkową;
- Procedury analityczne w zakresie struktury i dynamiki zmian salda należności kredytowych oraz parametrów ryzyka odzwierciedlających jakość portfela kredytowego, oraz poziomu odpisów z tytułu utraty wartości, w szczególności mające na celu identyfikację portfeli należności kredytowych z niedoszacowanymi odpisami.

Procedury szczegółowe dla należności kredytowych ocenianych grupowo:

- Krytyczna ocena, z uwzględnieniem wyników walidacji przeprowadzonej przez Bank, zastosowanych modeli statystycznych, przyjętych założeń oraz danych wejściowych do modeli dla kluczowych parametrów ryzyka kredytowego;
- Ocena adekwatności odpisów na straty zaistniałe niezareportowane (IBNR) poprzez odniesienie do rzeczywistych strat kredytowych realizowanych na poszczególnych portfelach jednorodnych w przeszłości;

-
procesie wyceny kredytów i innych należności udzielonych klientom w zakresie przyjętych przez Bank scenariuszy odzysku, oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych i oczekiwanych terminów ich realizacji.	• Ocena poprawności przypisania parametrów ryzyka w modelach statystycznych na podstawie charakterystyk ryzyka kredytowego portfeli jednorodnych, m.in. klasy ratingowej, statusu przeterminowania.
-

Opinia

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe Banku BPH S.A.:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2017 r., finansowych wyników działalności oraz przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia, zgodnie z MSSF UE, a także przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone, na podstawie prawidłowo prowadzonych, we wszystkich istotnych aspektach, ksiąg rachunkowych, oraz
- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, co do formy i treści z przepisami prawa i postanowieniami statutu Banku.

Inne sprawy

Sprawozdanie finansowe Banku za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r. zostało zbadane przez inną firmę audytorską, która w dniu 11 kwietnia 2017 r. wydała niezmodyfikowaną opinię.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia o sprawozdaniu finansowym nie obejmuje sprawozdania z działalności Banku („sprawozdanie z działalności”).

Za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Ponadto Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie z działalności spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości. Naszym zadaniem było złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia oraz wskazanie, na czym polega każde istotne zniekształcenie.

Naszym zadaniem, zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach, było także wyrażenie opinii, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym. Ponadto zgodnie z wymogami art. 111a ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 1876) („ustawa Prawo bankowe”), naszym obowiązkiem było zbadanie informacji finansowych, o których mowa w art. 111a ust. 2 ustawy Prawo bankowe zawartych w sprawozdaniu z działalności. Badanie w tym zakresie przeprowadziliśmy

stosownie do postanowień opisanych w paragrafie „Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta za badanie sprawozdania finansowego”.

Na podstawie procedur przeprowadzonych w ramach badania sprawozdania finansowego, naszym zdaniem, sprawozdanie z działalności we wszystkich istotnych aspektach:

- zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa, oraz
- jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto oświadczamy, iż w świetle wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego, nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Niezależność i wybór firmy audytorskiej

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego jest spójna z naszym sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu.

W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident i firma audytorska pozostawali niezależni od Banku zgodnie z przepisami ustawy o biegłych rewidentach, rozporządzenia UE oraz „Kodeksem Etyki Zawodowych Księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC)” przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy zabronionych usług niebędących badaniem, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia UE oraz art. 136, z uwzględnieniem przepisów przejściowych, określonych w art. 285, ustawy o biegłych rewidentach.

Zostaliśmy wybrani po raz pierwszy do badania sprawozdania finansowego uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 2 października 2017 r.

Okres trwania naszego zaangażowania wynosi 1 rok począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2017 r.

Informacja na temat przestrzegania obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach wymagane ustawą o biegłych rewidentach

Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie zgodności działania Banku z regulacjami ostrożnościowymi, w tym za prawidłowość ustalenia współczynników kapitałowych. Celem badania sprawozdania finansowego nie było wyrażenie opinii na temat przestrzegania przez Bank obowiązujących regulacji ostrożnościowych, w szczególności prawidłowości ustalenia współczynników kapitałowych, a zatem nie wyrażamy opinii na ten temat.

Nasze badanie sprawozdania finansowego obejmowało procedury badania, których celem było rozpoznanie przypadków naruszenia przez Bank obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności w zakresie prawidłowości ustalenia przez Bank współczynników kapitałowych, które mogłyby mieć istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

W oparciu o przeprowadzone badanie sprawozdania finansowego informujemy, że nie zidentyfikowaliśmy przypadków naruszenia przez Bank w okresie od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności w zakresie prawidłowości ustalenia przez Bank współczynników kapitałowych na dzień 31 grudnia 2017 r., które mogłyby mieć istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

W imieniu firmy audytorskiej
KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
Nr ewidencyjny 3546
ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa

.....
Ewa Józwik
Kluczowy biegły rewident
Nr ewidencyjny 11154
Komandytariusz, Pełnomocnik

30 maja 2018 r.